

230. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 19 II 1884 Rkp. BJ 13134 k. 63-64.

[k. 63r]

d. 19 lutego 1884

Drezno, 31, Nord[strasse]

Kochany panie Władysławie,

W chwili, gdy to piszę, otrzymałem właśnie od Trybunału w Lipsku¹ w mojej sprawie papiery, na które odpisywać muszę i jestem mocno zajęty i zakłopotany. Więc, dopóki się to nie skończy, nie mogę niczym Ci służyć dla „Revue Universelle”². Wnosząc z papierów odebranych, sędzę, że sprawa wkrótce się będzie rozstrzygać – przewidzieć nie mogę, w jaki sposób. Gdy Bóg da, swobodniejszym będę, natenczas z chęcią zrobię, co tylko jest w mojej mocy, aby Ci służyć i dać sprawozdania. Wolałbym jednak, aby one szły bez mojego podpisu. Jeżeli możesz (wziąwszy na to pieniądze u Szwykowskiego³) przysłać mi *sous bande*⁴ *Mémoires* de Michelet⁵, które się miały ukazać, i Zoli *La joie de vivre*⁶, proszę Cię o nie i będę bardzo wdzięczny. Gdy się sprawa skończy, może i sił przybędzie i umysł ożyje. Daj Boże tylko pomyślnie.

Serdeczne pozdrowienie,

J[ózef] I[gnacy] Kraszewski

[k. 64 niezapisana]

---

¹ Proces o szpiegostwo na rzecz Francji toczył się w Najwyższym Trybunale Niemieckim w Lipsku w dniach 12-19 V 1884 r. i miał charakter poszlakowy. Kraszewskiego uznano winnym i skazano na trzy i pół roku twierdzy, 26 V 1884 r. został przewieziony do Magdeburga. Powszechnie uważano, że o wyroku ostatecznie zdecydował list kanclerza Bismarcka odczytany na sali rozpraw. W rzeczywistości oskarżenie było prawdziwe, Kraszewski przysyłał Francuzom tajne informacje za pośrednictwem Bronisława Zaleskiego i Ildefonsa Kosiłowskiego. Dzięki interwencji ks. Antoniego Radziwiła wypuszczono go z więzienia 7 XI 1885 r., za kaucją w wysokości 20 tys. marek otrzymał urlop do 15 V 1886 r.

² „Revue Universelle Internationale” – zob. list nr 225.

³ Kazimierz Szwykowski – zob. list nr 223.

⁴ Przesyłka „pod opaską” – zob. list nr 27.

⁵ Jules Michelet, *Ma jeunesse*, publié par Mme J. Michelet, C. Lévy, Paris 1884.

⁶ *La Joie de vivre* par Émile Zola, G. Charpentier, Paris 1884.